

ДОБРОВЕЛИЧКІВКА — селище міського типу [Кіровоградської області](#), райцентр. Центр селищ. ради, якій підпорядк. села Варваро-Олександрівка та Мар'ївка. Знаходиться на р. Добра (притока Сухого Ташлика, бас. Пд. Бугу), за 100 км від обл. центру та за 25 км від залізнич. ст. Помічна. За окремими розрахунками, пн.-сх. околиця Д. — [географічний центр України](#) (48°21' пн. широти і 31°10' сх. довготи). Має автобусне сполучення з обл. центром та насел. пунктами р-ну. Площа 5,9 км². Насел. 7036 осіб (2001, складає 93,7 % до 1989), переважно українці. Засн. у 2-й пол. 18 ст. За нар. переказами, першим поселенцем був кріпак коваль Величко. Від 1780-х рр. — власність поміщиків Ревуцьких (до 1883 Д. мала назву Ревуцьке). 1795 село стало центром волості. Від 1822 — містечко. На 1859 тут було 158 дворів, мешкало 1344 особи. 1880 у Д. відбувся земський повіт. мед. з'їзд Пд. України. Від 1880-х рр. у Д. функціонували початк. двокласна та міністер. школи. 1912 відкрито земську жін. семінарію, у чотирьох класах з чотирма відділ. якої навч. 145 семінаристок. У м-ку 1919 деякий час перебував штаб *Н. Махна*, котрий тут видав указ № 1 «Про організацію післявоєнного устрою України як держави». У ході Визв. змагань 1917–21 влада у Д. неодноразово змінювалася. Від 1923 — райцентр Первомай. округу Одес. обл. Від 1939 — у складі Кіровоград. обл. Жит. потерпали від голодомору 1932–33 (померло понад 400 осіб), зазнали репресій 1930–50-х рр. Під час нім.-фашист. окупації (1 серпня

1941 — 17 березня 1944) у Д. діяли пересил. табори, де перебували тисячі рад. військовополонених (гол. чином 6-ї і 12-ї армій Пд.-Зх. фронту); на примусові роботи до Німеччини вивезли 74-х добровеличківців. Від 1957 — смт. Гол. підприємства: ВАТ «Добровеличків. консерв. завод», «Добровеличків. молокозавод»; функціонують також хлібокомбінат, міжгосп. підприємство з вирощування молодняка птиці та комбикорм. завод. У Д. — 2 заг.-осв. школи, школа-інтернат, міжшкіл. навч.-вироб. комбінат труд. навчання та профес. орієнтації; центр. рай. лікарня, поліклініка, пологовий будинок; Будинок культури, [Добровеличківський краєзнавчий музей](#) (пам'ятка архітектури; колишнє приміщення земської управи, 1892), 2 б-ки, школа мистецтв, Будинок школяра; ДЮСШ, добровіл. спортивне товариство «Колос», спорт.-тех. клуб; відділ. 3-х банків. Виходить г. «Сільське життя». На околиці Д. розташ. дендропарк, засн. наприкінці 19 ст. поміщиком П. Ревуцьким. Реліг. громади: УПЦ МП, євангел. християн-баптистів. Встановлено пам'ятники мирним жит. і воїнам, що загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятні знаки жертвам голодомору та «Географічний центр України». Серед видат. уродженців — д-ри н. біолог *І. Погребняк* та лікар-хірург *О. Сосновський*; письменник *Ю. Обжелян*; живописець, художниця театру *Л. Гусаренко*; кобзар, організатор кобзарства *В. Горбатюк*, диригент, композитор *Є. Юцевич*.

[Д. Д. Проскаченко](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Добровеличківка / Д. Д. Проскаченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-22390>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).